

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของเจ้าหน้าที่ สถานีนามัยจังหวัดนครราชสีมา
ผู้เขียน	นางสาวสิริภัทร จันทสิโร
สาขาวิชา	การวิจัยและพัฒนาระบบสาธารณสุข
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอธิบาย (explanatory research) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของเจ้าหน้าที่สถานีนามัยจังหวัดนครราชสีมา ได้ขนาดตัวอย่าง 191 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน หาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้เท่ากับ 0.95 และหาความเที่ยงของเครื่องมือตามวิธีของครอนบาคได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา (ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และใช้สถิติอ้างอิงการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ โดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.06, SD = .53$) เมื่อพิจารณารายด้าน และเรียงลำดับคะแนน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์การ ($\bar{x} = 3.39, SD = 0.49$) รองลงมา คือ ด้านการทำความดีให้สังคมในองค์การ ($\bar{x} = 3.29, SD = 0.47$) ด้านความจงรักภักดีต่อองค์การ ($\bar{x} = 3.14, SD = 0.69$) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 3.09, SD = 0.52$) ด้านการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ($\bar{x} = 2.91, SD = 0.52$) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 2.83, SD = 0.51$) และด้านพฤติกรรมช่วยเหลือ ($\bar{x} = 2.79, SD = 0.54$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ พบว่า ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ และอายุสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 11 ($\text{adjusted } R^2 = .11$) และปัจจัยด้านสัมพันธภาพเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ($B = .30, p < .01$) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ยังพบว่า พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การด้านพฤติกรรมช่วยเหลือเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ การเข้าไปไกล่เกลี่ยเพื่อยุติปัญหาเมื่อมีปัญหาการทำงานเกิดขึ้นระหว่างหน่วยงาน

จากผลการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในจังหวัดนครราชสีมา มีระดับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่น่าสังเกตและควรพัฒนา ก็คือ เรื่องของการยุติปัญหาเมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน โดยองค์กรควรจัดอบรมหลักสูตรการบริหารความขัดแย้งในองค์กร และต้องสร้างเสริมพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรให้เพิ่มขึ้น โดยสนับสนุนสัมพันธภาพระหว่างผู้ปฏิบัติงานในองค์กรทุกระดับ ด้วยวิธีการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีให้เกิดขึ้น

Thesis Title	Factors Influencing Organizational Citizenship Behaviors of Health Center Officers, Narathiwat Province
Author	Miss Siraphat Chantasiro
Major Program	Health System Research and Development
Academic Year	2005

ABSTRACT

This explanatory research aimed to investigate organizational citizenship behaviors of health center officers, and to explore factors influencing organizational citizenship behaviors of the population. The subjects were 191 officers selected using a cluster random sampling method. Data were collected by a questionnaire. The questionnaire was tested for its content validity by using three experts. Its content validity index was 0.95. In addition, its reliability was evaluated by using Cronbach's alpha coefficient ($\alpha = 0.91$). The data were analyzed using descriptive statistics, i.e., frequency, percentage, mean, and standard deviation. Stepwise multiple regression analysis was also conducted.

The results of this study showed that organizational citizenship behaviors of 7 factors were at high level, i.e., overall ($\bar{X} = 3.06$, $SD = .53$) and separately, namely organizational compliance ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.49$), civic virtue ($\bar{X} = 3.29$, $SD = 0.47$), organizational loyalty ($\bar{X} = 3.14$, $SD = 0.69$), self development ($\bar{X} = 3.09$, $SD = 0.52$), sportsmanship ($\bar{X} = 2.91$, $SD = 0.52$), individual initiative ($\bar{X} = 2.83$, $SD = 0.51$) and helping behaviors ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 0.54$). The subject's years of age and interpersonal relationship were two factors that influencing overall organizational citizenship behaviors and collectively predicted 11% of its variance ($p < 0.05$). In addition, interpersonal relationship was found to be the best predictor of the officers' behaviors ($B = .30$, $p < .01$). Considering each item on the lowest factor of organizational citizenship behavior, helping behavior, the result revealed that the conflict solution is the lowest item.

The health center officers had a mean score of organizational citizenship behaviors at a high level, however, conflict solution training is needed and improving organizational citizenship behaviors through enhancing interpersonal relationship and providing supportive environment are recommended.